

ائل ادبیاتیندان :

اوچ قیللی کوسا

زهره وفایی

zohre_az@yahoo.com

گونلرده بیر گون بیر شهرین اوزاق گوشه سینده بیر اوچ قیللی کوسا یاشاییردی . اونون بیر خانیمی – بیر نچه اوغلو وقیزی و بیر نچه آت ، قویون ، قوزو و ائششگی واریدی . بیرده بالا بیر زمی سی واریدی و کوسا اورادا گوی – گویه رنتی اکیب بیچه ردی . کوسانین اوغلو بویوموشدو و اونون ائولندیرمک زامانی چاتمیشدیر . او ایسه کوسا بیر آت اوغلونا وئیر و دئییر : اوغول ؟ بو آتای آپار شهرین بازاریندا سات ، پولونو گئتیر سنی ائولندیریم و سنه بیر یاخشی توی توتوم ! آمما شهرین بازاریندا آرادا دولانان حرامی لر دن هادیر اولارسان ها ! یوخسا اونلار سنی آلدادارلار !

اوغلان باش اوسته دئییب ، آتی کوتوروب و بازارا ساری یولا دوشه ر . بازاردا دولانان حرامی لر بو اوغلانی گوروب و اونو یاهاالتماق ایچون پئشینده دوشوب و بیر به بیر سوروشارلار : آی اوغلان بو گئچی نی نچه یه ساتیرسان ؟ اوغلان آجیقلائیب و دئییه ر : بو گئچی دئییل بو آت دیر ! آمما ایکینجی – اوچونجو – دوردونجو ... حرامی سوروشاندان سونرا اوغلان اوز – اوزونه دئییه ر : بلکه آتام کاریخیب و آت یئرینه منه گئچی وئریب دیر ساتام ! بو فیکیردن سونرا اوغلان آتی گئچی پولونا حرامی لره ساتیب و ائوه قاییدار .

کوسا حال ماجرانی ائشیدندن سونرا اوغلونا دئییه ر : سنی حرامی لر آلدادیب لار ! من اوزوم صاباح بازارا گئدیپ و اونلارلا حسابلاشمالی یام ! صاباح ایسه کوسا بیر ائششک گوتوروب و بئش دانا قیزیل لیره اشرفی ده اووچونا آلیب یولا دوشه ر . حرامی لر « یئنی بیر آلداتمالی کس گلیب » دئییب وکوسانی دوره له یرلر : آ کوسا ! بو ائششگی نچه یه ساتیرسان ؟ کوسا دئییه ر : مین تومنه ساتیرام ! حرامی لر دئییه رلر : نه خبردیر ؟ مین تومنه ده ائششک اولار ؟ کوسا دئییه ر : آخی بو عادی ائششک دئییل ! حرامی لر سوروشار : بس نه سایاق ائششک دیر ؟ کوسا دئییه ر : بو ائششک اوت – علف یئییه ر آمما قیزیل اشرفی سیچار ! حرامی لر اینانمالار . کوسا ائششگه بیر بیز ووروب و اووچوندا اولان اشرفی لرین بیرینی چیخاردیب حرامی لره گوسترر . یئنه بیر بیز ووروب و دیگر اشرفی نی چیخاردار . طاماح کار حرامی لر اینانارلار و ائششگی مین تومنه کوسادان آلارلار ! کوسا دئییه ر : سیز قیرخ نفرسیز . منجه بو ائششگه قیرخ گونلوك اوت – علف وئیرین و بیر باغلی یئرده قویون . قیرخ گون سونرا گئدین وهر بیرینیز بیر اشرفی گوتورون !

حرامي لر اينانيب و سئوينجك گندرلر . قيرخ كون سونرا قاپونو آچارلار و گوررلر انششگ اوت – علفي يئييب و دويونجا پئيبن سيجيبيدير !باشا دوشرلر كي كوسا بونلاري آلداديپ دير . آجيقلائيپ ، هر بير ي بير قمه گوتوروب ، كوسانين ائوينه ساري يولا دوشرلر .

كوسا بو گونو گوزله بيردي . اونا گوره ده ايكي دانا تولكو آلميشدي . بيريني ائوده آغاچا باغلاييب او بيريسي ي اوزاييله برابر زمي يه آپارميشدي و ها بئله بير قويون باغيرساغينا بير آز خوروز قاني دولدورموشدو و اونو خانمينين بوغازينا دولاميشدي . ها بئله خاننما تاپيشيرميشدي كي شما يئمك پيشيرسين آما اونون دوزونو چوخ – چوخ توکسون ! حرامي لر هر نه دن خبرسيز هاي – كوي له كوسانين ائوينه گلرلر . و باغيرارلار : هاني او كوسا ؟ بيز اونو اولدورمه يه گلميشيز ! خانيم دئيه ر : كوسا زمي ده چاليشير ! سيزده اونو گورمك ايسته بيرسيز ، اورايا گندين ! حرامي لر زمي يه گليب و كوسايا دئيرلر : آي كوسا ! او انششگ ايله بيزي آلداديپسان ؟ كوسا دئيه ر : بوخ ! آلداتماميشام . آما ايه ر ايسته بيرسيز پولوزو گئري قايتاريم ! حرامي لر راضي اولارلار . كوسا دئيه ر : اوزاق يولدان گليبسيز ، بو گنجه ني قوناقميز اولون ! حرامي لر مفتة يئمك آدي انشيديب قبول اندرلر . كوسا تولكونون بويون باغين آچيب و دئيه ر : آ تولكو بالام ! بيزيم ائوه گنت و خاننما دنه گينه ن شام پيشيرسين قيرخ قوناغيم وار ! تولكو باش گوتوروب چوله ساري قاچار . گنجه ائوه قايداندا حرامي لر تولكونو ائوده گوروب و چوخ تعجب اندرلر . خانيم شامي گنتيريب يئمە يه باشلايارلار . كوسا خاننما آجيقلائيپ و دئيه ر : بو يئمە ك نه دن بئله شور اولوب دور ؟ خانيم كوسانين تاپيشيرديغي كيمي دئيه ر : لاپ دا ياخشي دير ! سئوميرسن يئمە ! كوسا آجيقلائيپ و آياغا قالخيب و پيچاغي گوتوروب خانمين بوغازيندا اولان باغيرساغي كسه ر و قان آخار ! خانيم اوزونو اولوم جيليه وورار . حرامي لر قورخوب و دئيرلر : آ كوسا ! آدم بير يئمە ك دن اوترو خانيمي اولدوره ر ؟ بو نه ايش دير گوردون ؟ كوسا دئيه ر : اولدوره ن ، ديريلده بيلرده ! سونرا طاقجادان بير بالا قميش ني گوتوروب خانمين بورتونا پوله بير و خانيم بير آسقيريب آياغا قالخار !

حرامي لر طاماحا دوشوب و تولكونو و هابئله قميشي آماغا گوره كوسايا يالوارماغا باشلاييارلار . كوسا بير آز نم – نوم اندندن سونرا تولكونو و قميشي باها بير پولا حرامي لره ساتير و انششگ پولو دا ياددان چيخير . حرامي لر سئوينجك تولكونو و قميشي گوتوروب – يولا دوشرلر . ايلك گون تولكو و قميش باش حرامي يا يئنئيشير . باش حرامي ائولرينه بير آز قالميش تولكونو بوراخيپ و دئيه ر : گنت بيزيم خاننما دنه گينه ن من گليره م ! ياخشي بير يئمە ك پيشيرسين ! بير نچه ساعات سونرا ائوه گنده ر گورر نه تولكو وار نه خانيم ! هاچاندان هاچانا خانيم قونشو ائويندن گلر . حرامي ني گورجك هاي – بودوروغا باشلايار ! حرامي ايسه آجيقلائيپ و قمه ني گوتوروب خانمين باشيني كسر ! سونرا قميشي گنتيره ر ، پوله ها پوله ، خانيم ديريلمز ! بويوك حرامي باشا دوشر كي كوسا يئنە بونلاري آلداديپ آما اوتانديغيندان هئچ كيمسه يه بيلينديرمز و صاباح ايسه بير تولكو آليب و قميش ايله ايکينجي حرامي يه وئره ر . ايکينجي حرامي ده خانميني اولدورر و اوتانديغيندان اودا بير سوز دنمز ! بو سايق هر قيرخ حرامي خانيم لاريني اولدوريب و بير سوز دنمز لر . قيرخ گوندن سونرا بير يئره بيغيشيپ و حال ماجراني بيربيرينه آچارلار . بو دونه لاپ آجيقلي هر بير ي بير اوزون خنجر گوتوروب كوسانين ائوينه ساري يولا دوشرلر .

كوسا بو گونو ده گوزله بيردي . اونا گوره ده اونجه گنديپ مزارليق دا بير بوش مزار تاپميشدي . او مزارين اوستونه بير كوهنه و ده ليك – دنشيك لي داش قويوموشدو . حرامي لر ين گلمه بين

اښيتجك كوسا بېر منقل اود و بېر نڅه شيش گوتوروب و مزارا گيره ر . داشي مزار اوستونه
قويار . حرامي لر هاي – بودوروق لا ائوه گيرلر . كوسا هاني ؟ سوروشارلار . كوسانين خانيمي
كوسا تاپيشيرديغي كيمي اغلاماغا باشلايار و دئيه ر كي كوسا اولوب دور . اينانميرسيز مزارليغا
گندين و اوزونوز گورون ! حرامي لر حرص ايله مزارليغا گلرلر و گوررلر بعلي ! كوسا
اولوبدور . بېر – بېرينه دئيرلر : داها بيزيم اليميز كوسايا چاتماياجاق دير ! گلين هر بېريميز
اوتوروب كوسانين مزارينه ايشه يك !!

حرامي لر هر بېري مزار اوسته ايشه مه يه اگله شدي كوسا آتتدان اونا بېر داغ شيش باتيردي و
هاموسونون آلتې ياندي ! آياغا قالخيپ دئديرلر : آ حرامزادا كوسا ! بو دونيادا او قده ر حرام انديپ
دير كي مزاريندان بئله اود پوهره لير ! آدامين آلتې يانير !

آنجاك حرامي لر طاماح كارليق دان هم خانيم لارين و هم وارلارين ايتيريب و هم يانا – يانا
قاچديلار ! كوسا ايسه سئوينجك مزاردان چيخيپ ، ائوينه گلدي . حرامي لردن آلدېغي پول ايله
اوغلونا توي انديپ ، يئندي گون يئندي گنچه چاليپ – اوخودولار :

ماهني ماهني نين باشي ماهني بيلمه ين ناشي

ماهني بيلمه ك ياخشيدير توي – توزاغين يولداشي

كوسا دئيه ر داش داشي كر پيچ داشي داش داشي

جاهيل ايله بال يئمه عاقيل ايله داش داشي

كوسا دئير قوش داشي گل اويناياق بئش داشي

چيركين ايله بال يئمه گوزه ل ايله داش داشي

چاخ داشي چاخماق داشي ياندي اوره بيم باشي

تانري بېر ياغيش گوندر بيتيرسين داغي داشي

كوسا دئير دوست آشي دوست چوره يي دوست آشي

دوشمانين گولله سيندن يامان اولور دوست داشي

كوسا دئيه ر تاس باشي اوزاق دير چار اداق باشي

گلين چاليپ اويناياق چاتلاسين دوشمان باشي!!

<http://www.kitablar.com/>
<http://www.kitablar.org/>